

Bántalmazott gyermekek a büntetőeljárásban A forenzikus gyermekvédelmi szaktanácsadó szakirányú továbbképzés elméleti alapjai és elindításának körülményei

Abused Children in Criminal Proceedings: The Theoretical Foundations and Circumstances of Launching the Forensic Child Protection Consultant Postgraduate Program

Hegedűs Judit

Dr., PhD, habilitált egyetemi docens,
tanszékvezető
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
hegedusjudit@uni-nke.hu

Fekete Márta

Dr., PhD, egyetemi adjunktus
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
fekete.marta@uni-nke.hu

Radvánszki Ronett

pszichológus, doktorandusz
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Doktori Iskola
radvanszki.ronett@gmail.com

Absztrakt

Cél: A gyermekbarát igazságszolgáltatás biztosítása emberi és szakmai minimum. Ebből indultak ki, amikor felmerült egy fókuszált, gyermekbarát forenzikus interjútechnikát oktató képzés kialakításának lehetősége a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen. Azért is különösen fontos specifikus kihallgatástechnikai ismereteket oktató képzésekben gondolkodni, mert már a rendőrök is munkájuk jelentős százalékát tanúkihallgatásokkal töltik, annak ellenére, hogy speciális (iskolapadban szerzett) kihallgatástechnikai ismeretekkel nem rendelkeznek (Sanders, 1986), ezáltal a rendőri munkának ezt az igen fontos szegmensét is a „csinálásalapú hagyomány” jellemzi (Kerezsi, 2020). A szerzők tanulmányukban bemutatják a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán 2025 februárjában útjára indult forenzikus gyermekvédelmi szaktanácsadói képzés elméleti alapjait és a képzésindítás körülményeit, kurikulumát, külön kitérve a két féléves képzésben elsajátítandó National Institutes of Child Health and Human Development (NICHD) interjúprotokollra.

A szerzők a kéziratot magyar nyelven nyújtották be. Benyújtás: 2025. 10. 12. Átdolgozás: 2025. 10. 17.
Elfogadás: 2025. 12. 21.

Módszertan: A cikk egy szakirodalmi áttekintéssel indít, melyben a szerzők érintik a gyermekek fejlődéslélektani specifikumait – külön fókuszálva a bántalmazott gyermekek karakterisztikáira –, kihallgatási kontextusban értelmezve. Ezt követően ismertetik az NICHD-protokollt és az ezt oktató szakirányú továbbképzés születésének körülményeit, célkitűzését.

Megállapítások: A tanulmány készítésének kiindulópontja az volt, hogy a gyermekek – sértettként, tanúként vagy gyanúsítottként – a hatósági eljárások során mindenképp felett álló érdekét szem előtt tartó, különleges bánásmódot igényelnek. A bemutatott NICHD-protokoll maximálisan támogatja a gyermekbarát igazságszolgáltatás célkitűzéseit: rendőri, strukturált és tiszteletteljes.

Érték: A nem szuggesztív, strukturált interjú csökkenti a sérülékenységből fakadó kockázatokat, és növeli a bizonyíték értékét. Ezáltal kevesebb újrameghallgatásra, jobb minőségű vallomásokra számíthatunk. A forenzikus gyermekvédelmi szaktanácsadó képzés ebbe az irányba nyit utat: olyan szakembereket készít fel, akik a gyermek érdekét és az igazságszolgáltatás céljait egyidejűleg tudják érvényesíteni.

Kulcsszavak: gyermekbarát igazságszolgáltatás, kihallgatás, fejlődéslélektan, forenzikus szaktanácsadó továbbképzés

Abstract

Aim: Ensuring child-friendly justice is a human and professional minimum. This was our starting point when the possibility of developing a training course on child-friendly forensic interview techniques at the Ludovika University of Public Service arose. It is particularly important to implement courses that teach specific interrogation techniques because police officers already spend a significant percentage of their work interviewing witnesses, even though they do not have any special (academic) knowledge of interrogation techniques (Sanders, 1986). This means that this very important segment of police work is also characterized by ‘learning by doing’ concept (Kerezsi, 2020). In our study, we present the theoretical foundations and circumstances of the forensic child protection consultant training program launched in February 2025 at the Faculty of Law Enforcement of the Ludovika University of Public Service, its curriculum, with special focus on the National Institutes of Child Health and Human Development (NICHD) interview protocol to be learned during the two-year training.

Methodology: Our article is a literature review, in which we touch on the specifics of child developmental psychology, with particular focus on the characteristics of abused children, interpreting all this in the context of interrogation. What should professionals be prepared for when interviewing children, especially

abused children? We also present the NICHD protocol and the circumstances and objectives of the specialized training program that teaches it.

Findings: The starting point for our study was that children – whether victims, witnesses, or suspects – require special treatment in official proceedings that takes their best interests into account above all else. The NICHD protocol presented here fully supports the objectives of child-friendly justice: it is good for police, structured, and respectful.

Value: Non-suggestive, structured interviews reduce the risks associated with vulnerability and increase the value of evidence. This leads to fewer re-interviews and higher-quality statements. Forensic child protection consultant training paves the way in this direction: it enables professionals to simultaneously uphold the interests of the child and the goals of the justice system.

Keywords: child-friendly justice, interrogation, developmental psychology, forensic consultant training

A gyermekek jogairól szóló ENSZ egyezmény egyértelműen kimondja a gyermekek mindenek felett álló érdekét. A gyermekek kiemelt védelme különösen fontos a különböző, egy esetleges gyermekbántalmazást feltárni hivatott belső vizsgálati eljárások, egyéb hatósági eljárások, valamint a büntetőeljárások során, melyekben sértettként, tanúként vagy gyanúsítottként egyaránt részt vehetnek. Életkori sajátosságaik és kiszolgáltatottságuk miatt a különböző eljárások minden szakaszában különleges bánásmódot igényelnek. Ezzel kapcsolatban fontos megemlíteni az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának iránymutatását a gyermekbarát igazságszolgáltatásról ([URL3](#)), melyben – többek között – olvashatunk az életkort figyelembe vevő tájékoztatás szükségességéről, a gyermek biztonságos és kíméletes meghallgatásáról, a gyermekbarát környezetről és nyelvezetről, a szakemberek képzésének fontosságáról. Tanulmányunkban arra vállalkoztunk, hogy a bántalmazott gyermekek sajátosságaiból kiindulva bemutassuk azt a speciális módszertant, melyet az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat keretein belül működő Meghallgató és Terápiás Központokban alkalmaznak a kollégák. A Meghallgató és Terápiás Központok létrejöttét a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 2021. január 1-jével hatályba lépett módosítása támogatta, mely szerint a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy részvételét igénylő eljárási cselekményt a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 61. § (2) bekezdése szerinti szolgáltatást végző szaktanácsadó közreműködésével is végrehajthatja. E kihallgatások,

meghallgatások helyszínei lettek a Meghallgató és Terápiás Központok, amiket az izlandi módszert alkalmazó Barnahus házak mintájára hoztak létre a rendőrségi épületektől független, gyermekközpontú épületekben. Végül pedig kitérünk arra az új szakirányú továbbképzésre, mely a bántalmazott gyermekek ki- és meghallgatását végző szakemberek felkészítését vállalta fel, és hosszas előkészítést követően 2025 februárjában indult útjára a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán.

A gyermekek specifikumai

A szakirodalom és a gyakorlati tapasztalatok alapján a gyermekek vallomását befolyásoló tényezőknek három fő csoportját lehet elkülöníteni: a bűncselekmény sajátosságait (típus, elkövető, az esemény és a kihallgatás közti idő), a gyermek jellemzőit (például kognitív érettség, stresszreakciók, emlékezeti kapacitás, a fantázia és valóság elkülönítésének képessége, megfelelési hajlam), valamint az interjú kontextusát (a környezet barátságossága, az interjúztató személyisége). Ezek a tényezők egymással kölcsönhatásban határozzák meg, hogy mennyire lesz koherens és pontos a gyermek beszámolója (Malét-Szabó, 2020; Fekete, 2025). Ebben a fejezetben a gyermekek specifikus jellemzőit foglaljuk röviden össze azzal a céllal, hogy bemutassuk, mely sajátosságaik azok, amelyek jelentős befolyással vannak a kihallgatásuk hatékonyságára.

A történeti szakirodalomban sokáig elterjedt az a nézet, hogy a gyerekek kevésbé megbízható tanúk, mert kevesebb részletet vesznek észre, gyorsabban felejtenek, és hajlamosak a fantáziát az emlékekkel összekeverni (Melton, 1981). Johnson és Foley (1984) azonban arra mutattak rá, hogy a gyermekek vallomásainak megbízhatóságát nem elsősorban a kihagyások (errors of omission), vagyis a részletek elfelejtése, hanem sokkal inkább a betoldások (errors of commission), vagyis a valótlan, gyakran sugalmazásból fakadó emlékek megjelenése veszélyezteti. A gyerekek hajlamosak lehetnek a sugalmazás hatására téves emlékeket beépíteni, ami csökkenti a vallomások értékét. Ez különösen azért fontos, mert a kihallgatások során a rosszul feltett kérdések növelhetik a gyermek szuggesztibilitását, és ezzel együtt az emlékezeti hibák számát.

A gyermekek kihallgatásának megértéséhez elengedhetetlen, hogy ismerjük a kognitív fejlődés általános jellemzőit. A gyerekek ugyanis kognitív éretlenségük, a sugalmazásra való fogékonyságuk és a tekintélyszemélyektől való féltelmük miatt a felnőtteknél nagyobb mértékben befolyásolhatók. Éppen ezért a kihallgatási helyzetben kiemelt jelentősége van annak, hogy a szakemberek a gyermek életkorának és fejlődési szakaszának megfelelő módszereket

alkalmazzanak. Egy hatéves és egy tizenkét éves gyermek emlékezete, gondolkodása és kifejezőkészsége jelentősen különbözik egymástól, ami azt is jelenti, hogy másképpen kell számukra megfogalmazni a kérdéseket, illetve eltérő módon kell támogatni őket abban, hogy beszámolójuk koherens és érthető legyen. A kihallgatáskor figyelembe veendő gyermeki specifikumok ismertetését Mérei Ferenc és V. Binét Ágnes (2006) *Gyermeklélektan* című műve, Cole és Cole (2006) *Fejlődéslélektan* című kötete, valamint Malét-Szabó (2020) *Gyermekmeghallgatás a gyakorlatban* című tanulmánya alapján tesszük meg.

A kognitív fejlődés szakaszos természetét Piaget klasszikus elmélete írja le, amely négy alapvető periódust különböztet meg. A szenzomotoros szakaszban (0–2 év) a megismerés az érzékszervek és a mozgás koordinációjára épül. A gyermek ebben a korban az „itt és most” tapasztalatában él, emlékezeti kapacitása még nem fejlett, ugyanakkor ebben az időszakban alakul ki a tárgyállandóság, az a képesség, hogy a tárgyakat akkor is létezőnek tekintse, ha azok éppen nem érzékelhetők. Ebben az életkorban a kihallgatásnak még nincsen gyakorlati relevanciája, hiszen a gyermek nem képes koherens emlékezeti beszámolóra.

A műveletek előtti szakaszban (2–6/7 év) a gyermekek már képesek a világ mentális leképezésére, de gondolkodásukat még számos torzítás jellemzi. Tipikus példája ennek az egocentrizmus, amikor a gyermek kizárólag a saját nézőpontját képes figyelembe venni, illetve a centrálás, amikor egyetlen feltűnő tulajdonság alapján ítél meg helyzeteket, figyelmen kívül hagyva más szempontokat. Gyakori az oksági kapcsolatok félreértése (prekazuilitás), valamint a látszat és a valóság összekeverése, például amikor a jelmezt valóban személyiségváltozásnak tekintik. A gyermekek vallomását ebben az életkorban tovább nehezíti az úgynevezett forrásmonitorozási hiba. Ez azt jelenti, hogy a gyermek nem mindig képes elkülöníteni, hogy egy emlék saját tapasztalatból, hallomásból vagy fantáziából származik, és a hallott vagy elképzelt eseményt is saját élményként adhatja vissza (Malét-Szabó, 2020). Az erkölcsi gondolkodás ebben a korban még heteronóm, vagyis a szabályokat külső előírásaként kezelik, és inkább a következményeket, mint a szándékokat veszik figyelembe. Kihallgatási szempontból mindez azt jelenti, hogy a gyerek vallomása könnyen tartalmazhat torzításokat. Összekeverheti a saját fantáziáját a valósággal, nehezen tudja mások szándékait megérteni, és hajlamos a felszíni benyomások alapján ítéletet alkotni. Emellett nagyobb a veszélye annak, hogy a kérdések sugalmazó hatása torzítja a beszámolóját, illetve, hogy az események közötti oksági összefüggéseket félreérti vagy tévesen adja vissza.

Az iskoláskorra jellemző konkrét műveleti szakaszban (7–11/12 év) a gondolkodás logikusabbá és rendszerezettebbé válik. A gyerekek ekkor már képesek mások nézőpontját figyelembe venni, és a társas perspektíaváltás révén

megértik, hogy mások másképpen láthatják a világot. Megjelenik a decentrálás képessége, vagyis az, hogy egyszerre több szempontot is figyelembe tudnak venni, valamint képesek a logikai szükségszerűségek felismerésére. A konzervációs feladatok megértése (annak felismerése, hogy egy tárgy mennyisége akkor is változatlan marad, ha a formája megváltozik) szintén ebben a periódusban válik lehetővé. Erkölcsi szinten az autonóm moralitás jelenik meg, vagyis a gyermekek már a szándékokat is értékelik, nem csak a következményeket. Ez a fejlődési szakasz a kihallgatás szempontjából kedvezőbb, mivel a gyerekek képesek koherensebb, logikusabb beszámoló adására, és jobban értik az események közötti összefüggéseket. Ugyanakkor még ebben a korban is előfordulhat, hogy nehezen érzékelik a helyzet komplexitását, illetve hajlamosak lehetnek leegyszerűsíteni a történeteket. A vallomásuk ezért viszonylag pontos, de még mindig érzékeny a kérdések megfogalmazására és a felnőtt befolyására.

A formális műveleti szakasz (12–18 év) a serdülőkorra jellemző, amikor a gondolkodás eléri az absztrakció szintjét. A gyerekek ekkor már képesek hipotéziseket alkotni és azokat módszeresen ellenőrizni, figyelembevéve minden lehetséges változót. A logikai műveletek már nemcsak a konkrét tárgyakra vagy eseményekre korlátozódnak, hanem elvont fogalmakra és összefüggésekre is kiterjednek. A serdülők így képessé válnak az arányosság, a valószínűség vagy éppen a kombinatorika alkalmazására, miközben gondolkodásukban egyre hangsúlyosabb szerepet kap a kritikai reflexió és a személyes identitás kialakítása. Kihallgatási helyzetben mindez azt jelenti, hogy a serdülők már képesek koherens, részletes és logikusan felépített vallomásra, valamint jobban megértik a kérdések összetettségét és célját. Ugyanakkor ebben az életkorban az identitáskeresés és a kortársakhoz való erős érzelmi kötődés miatt előfordulhat, hogy vallomásukat befolyásolják a társas elvárások, illetve az önmagukról alkotott kép védelme. Ezért bár technikailag megbízhatóbb tanúknak tekinthetők, a motivációs és érzelmi tényezők továbbra is kihívást jelenthetnek esetükben.

A kognitív és emlékezeti működés fentiekben ismertetett fejlődési szakaszai jól szemléltetik, hogy a gyermekek kihallgatásakor miért kell életkorspecifikus megközelítést alkalmazni. Egy óvodás gyermek beszámolója egészen más szerkezetű, más torzításokat tartalmaz, és más támogatást igényel, mint egy iskolás vagy serdülő gyermek vallomása. Összefoglalva elmondható, hogy a 3–6 éves gyerekek képesek ugyan vallomást tenni, de a szabad elbeszélésük gyakran hiányos, szegényes és könnyen befolyásolható. A 6–12 évesek pontosabban érzékelik és adják vissza az eseményeket, de tízéves kor alatt még nem tudják azok komplexitását teljesen átlátni, és gyakran irreális elképzelések jelennek meg náluk. A 12–18 éves gyerekek már általában objektívebb és megbízhatóbb tanúk, képesek mások érzelmeit felismerni, de sokszor inkább saját magukra és

kortársaikra fókuszálnak, így előfordulhat, hogy nem a legélesebb megfigyelők (Malét-Szabó, 2020; Fekete, 2025).

A bántalmazott gyermekek speciális jellemzői

A gyermekek kihallgatása az igazságszolgáltatásban sajátos kihívásokat rejt, hiszen a gyerekek fejlődési sajátosságai alapvetően meghatározzák, hogy mennyire képesek pontos, részletes és megbízható beszámolót adni. Az eddigi kutatások és gyakorlati tapasztalatok rámutatnak arra, hogy már a „tipikusan fejlődő” gyermekek esetében is számos tényező befolyásolja a vallomás minőségét. A kognitív kapacitás, a nyelvi és kommunikációs készségek, a memória sajátosságai, a kötődési minták, valamint az életkori különbségek mind alakítják, hogyan reagál a gyermek a kihallgatás során. Ezeknek az általános sajátosságoknak a feltárása fontos kiindulópontot ad, ugyanakkor önmagában nem elegendő. A bántalmazott gyermekek ugyanis olyan további pszichés és fejlődéslélektani kockázatoknak vannak kitéve, amelyek jelentősen befolyásolják vallomásképeségüket. A trauma vagy abúzus hatása megjelenik a szociális-kognitív fejlődésben, a nyelvi és pragmatikus kommunikációban, az emlékezeti folyamatokban és a kötődésben egyaránt. Ezért különösen indokolt, hogy a tipikus fejlődési jellemzők bemutatását követően a bántalmazott gyerekek specifikumait is részletesen megvizsgáljuk.

Barahal, Waterman és Martin (1981) vizsgálata rávilágított, hogy a bántalmazott gyermekek szociális-kognitív fejlődése eltér a nem bántalmazott társaikétól. A 7–8 éves korosztályban végzett összehasonlító kutatás kimutatta, hogy a bántalmazott gyerekek másképp érzékelik a társas események kontrollját, eltérően értik a társas szerepeket, és gyengébb a perspektívaváltási készségük, illetve a szociális érzékenységük. Ezek a különbségek nem magyarázhatók sem az IQ, sem a társadalmi háttér alapján, hanem magából a bántalmazásból fakadnak (Barahal et al., 1981). Trickett és McBride-Chang (1995) tanulmánya a gyermekbántalmazás és elhanyagolás fejlődési következményeit vizsgálja. A cikk narratív szakirodalmi áttekintő tanulmány, amely nem egyetlen empirikus vizsgálatra épül, hanem korábbi kutatások eredményeit szintetizálja és hasonlítja össze. A szerzők főként az 1970-es és 1980-as években készült nemzetközi (elsősorban amerikai) empirikus vizsgálatokat rendszerezték, amelyek különböző bántalmazási formákat (fizikai bántalmazás, szexuális bántalmazás, érzelmi bántalmazás, elhanyagolás) és azok hatásait követték nyomon gyermek- és serdülőpopulációk körében. A vizsgálatok többsége klinikai mintákat vagy gyermekvédelmi hatóságok által azonosított eseteket dolgozott fel,

kiegészítve longitudinális követéses kutatásokkal. Az áttekintés módszeresen vizsgálta, hogy a különböző bántalmazási formák hol, kiknél, mikor és milyen módszerekkel kerültek feltárára. Klinikai interjúk, pszichológiai tesztek (kognitív, érzelmi, szociális készségeket mérő skálák), iskolai teljesítménymutatók és viselkedéses megfigyelések kombinációja képezte a kutatások módszereit. A vizsgálatokban gyermekvédelmi szakemberek, pszichológusok, tanárok és szülők bevonásával értékelték a gyerekek fejlődését. A szerzők fő megállapítása, hogy a különböző bántalmazási formák eltérő fejlődési profillal járnak együtt. A fizikai bántalmazás gyakran a szociális-érzelmi működés zavarait és agresszív viselkedést eredményez. A szexuális bántalmazás erősen összefügg a szorongás, depresszió és identitásproblémák megjelenésével. Az elhanyagolás különösen a kognitív fejlődés és az iskolai teljesítmény területén okoz tartós lemaradást. A tanulmány hangsúlyozza, hogy ezek a hatások nemcsak rövid távon jelentkeznek, hanem hosszabb távon is hozzájárulnak a pszichés sérülékenységhez és az intergenerációs problémák fennmaradásához (Trickett & McBride-Chang, 1995).

Míg Barahal és munkatársai (1981) a gyermekek aktuális szociális-kognitív működését vizsgálták empirikusan, addig Trickett és McBride-Chang (1995) már szélesebb, több vizsgálatot integráló perspektívából közelítették. Ez a különbség jól mutatja, hogy a korai, kis mintás empirikus eredmények hogyan kaptak később szélesebb kontextust.

Gould és munkatársai (2012) arra vállalkoztak, hogy kimutassák azt, hogy a gyermekkorban történt fizikai, szexuális bántalmazás vagy elhanyagolás milyen mértékben kötődik a kognitív funkciók maradandó károsodásához felnőttkorban. A kutatás során a résztvevők önbevallás alapján számoltak be arról, hogy gyermekkorukban volt-e bántalmazásuk vagy elhanyagolásuk, míg aktuális kognitív teljesítményüket pszichológiai tesztekkel mérték fel felnőtt korban. A tanulmány szerzői gondosan bevonták a kontrollcsoportot, amelynek tagjai nem számoltak be korai traumáról, továbbá statisztikai elemzéseik során kontrollálták az életkort, nemet, valamint más háttérváltozókat, hogy minimalizálják a külső hatások torzító szerepét. Az eredmények világos mintázatot mutattak, mivel azok a felnőttek, akik gyermekkorukban bántalmazást vagy elhanyagolást éltek át, átlagosan gyengébb teljesítményt értek el több kognitív területen (például a végrehajtó funkciók, a munkamemória, a vizuális memória és az információfeldolgozás sebessége terén) mint azok, akik ilyen traumákkal nem szembesültek. Ezek a különbségek nem csupán statisztikai értelemben voltak szignifikánsak, hanem a traumatizáció jellege és súlyossága (azaz, hogy milyen típusú bántalmazásról volt szó, milyen intenzitással és mennyi ideig tartott) erősen befolyásolta, milyen mértékű kognitív deficit alakult ki. A kutatók rámutattak továbbá arra, hogy

ezek a károsodások nem magyarázhatók pusztán a társadalmi-gazdasági háttérrel vagy más demográfiai különbségekkel, ezzel is megerősítve, hogy a bántalmazás/elhanyagolás önálló, meghatározó szereppel bír. Gould és munkatársai (2012) hangsúlyozzák, hogy a korai életbeli trauma kognitív következményei túlmutatnak a gyermekkoron, mivel nemcsak rövid távú pszichés tünetekkel járnak együtt, hanem hosszú távon rögzült működési eltéréseket eredményeznek a felnőtt agyi és kognitív működésben (Gould et al., 2012).

Ez a harmadik tanulmány időbeli perspektívájában is eltér az előző kettőtől. Míg Barahal és munkatársai (1981) a gyermekkorai szociális-kognitív működésre, Trickett és McBride-Chang (1995) a gyermek- és serdülőkorai fejlődési utakra fókuszáltak, addig Gould és kollegái (2012) a bántalmazás hosszú távú, felnőttkori következményeit tárják fel. Így a három kutatás együttese egy fejlődési ívet rajzol ki, amely megmutatja, hogyan befolyásolja a bántalmazás a gyermekek aktuális működését, a serdülőkorai pszichoszociális fejlődést, valamint a felnőttkori kognitív teljesítményt. Ez a többdimenziós megközelítés erősíti annak a felismerését, hogy a bántalmazott gyermekek kihallgatásánál különösen körültekintőnek kell lenni, hiszen kognitív, érzelmi és társas sajátosságaiak eltérhetnek a tipikus fejlődési mintázatoktól.

Egy másik tanulmány szerint azok a gyerekek, akik bántalmazást vagy elhanyagolást éltek át, gyengébb teljesítményt mutattak mind a receptív (megértési), mind az expresszív (kifejezési), mind pedig a szociális nyelvi készségek terén, mint a nem bántalmazott társaik. Ez a deficit attól függetlenül volt megfigyelhető, hogy a gyermekek még a bántalmazó környezetben éltek, frissen kerültek ki onnan, nevelőszülőknél éltek, vagy intézményből örökre fogadták őket. A kutatások tehát következetesen arra mutatnak rá, hogy a bántalmazás a nyelvi és kommunikációs fejlődés egyik kritikus akadály, ami a kihallgatások során különösen releváns. A gyerekek gyakran nem képesek árnyaltan megfogalmazni élményeiket, félreérthetően fejezhetik ki magukat, illetve nagyobb mértékben ki vannak téve a sugalmazás veszélyének. Ezért a kihallgatások során a szakembereknek számolniuk kell azzal, hogy a gyermek beszámolója nem feltétlenül a pontos emlékezés hiányából fakad, hanem nyelvi és kommunikációs korlátozottság következménye lehet.

Fontos megemlíteni egy viszonylag friss tanulmányt is, amely a bántalmazás komplex traumát okozó hatását vizsgálja a gyermekek szociális-pragmatikus kommunikációjára. Különböző gyermek- és serdülőpopulációkat vontak be, amelyek közös jellemzője volt, hogy valamilyen tartós, időben elhúzódó traumaélmény (abúzus, elhanyagolás, komplex stressz) állt fenn náluk, összehasonlítva olyan társaikkal, akik nem éltek át ilyen traumákat. A tanulmány nem új mérésorozatot gyűjtött, hanem már meglévő empirikus tanulmányokat

analizált annak érdekében, hogy feltérképezze, milyen mértékben és milyen formákban sérül a társas-pragmatikus kommunikáció a bántalmazott gyermekeknél. A tanulmány főbb eredményei között szerepel, hogy a bántalmazott gyermekek gyakrabban küzdenek nehézségekkel a pragmatikus kommunikáció olyan területein, mint a társas normák követése (például mikor és hogyan illik beszélni), a kontextusfüggő beszédstílus alakítása, a mások szándékainak, motivációinak értelmezése, valamint a narratív (elbeszélő) képességekben való elégtelenség. Hyter rámutat arra is, hogy ezek a nehézségek nem pusztán a beszéd- vagy expresszív nyelvi problémákhoz köthetők, hanem szociális tudással és érzelmi szabályozással, valamint kognitív képességekkel együtt jelennek meg, ami erősíti azt a korábban idézett tanulmányokban szereplő megközelítést, miszerint a trauma sok dimenzióban hat (Hyter, 2021).

Míndezek a kommunikációs nehézségek szorosan összefüggenek a gyermekek emlékezeti sajátosságaival is. A bántalmazott gyerekeknél a trauma következtében gyakran tapasztalható a narratívák fragmentáltsága, az események idő- és térbeli elrendezésének zavara, valamint a túl- vagy alulrészletezés. Ez arra utal, hogy a kommunikációs és nyelvi hiányosságok nem választhatók el a memória működésének sérüléseitől, hiszen a gyermek vallomásának koherenciáját egyszerre befolyásolják nyelvi, kognitív és emlékezeti tényezők.

Goodman, Quas és Ogle (2010) átfogó szakirodalmi áttekintése a gyermekbántalmazás és az emlékezet kapcsolatát vizsgálta. A tanulmány különböző életkorú (gyermek, serdülő, felnőtt) bántalmazott mintákon végzett empirikus vizsgálatokat szintetizált, kontrollcsoportok bevonásával. A szerzők hangsúlyozzák, hogy a bántalmazás nem eredményez általános emlékezeti deficitet, ugyanakkor bizonyos körülmények között eltérések jelentkeznek: traumareleváns információknál gyakran tapasztalható hipervigilancia és fokozott előhívás, míg más esetekben az elkerülő megküzdés és a disszociáció fragmentált emlékekhez vezethet. Például a szexuális bántalmazást átélt gyermekek gyakran pontosan emlékeznek az orvosi vizsgálatok részleteire, de azoknál, akik erősebb traumatüneteket és disszociációt mutatnak, több emlékezeti hiba fordul elő. Az áttekintés rámutat arra, hogy a bántalmazás okozta érzelmszabályozási zavarok és bizonytalan kötődés szintén befolyásolják a memória pontosságát: a szorongóbb gyerekek érzékenyebbek a kihallgató viselkedésére, ami a felidézett emlékek koherenciáját csökkenti. Mindez különösen fontos forenzikus kontextusban, hiszen a gyermekbarát, támogató interjúk javítják a beszámolók minőségét, melyre tanulmányunk későbbi részében visszatérünk. Goodman és munkatársai így arra a következtetésre jutottak, hogy a bántalmazás hatása az emlékezetre kettős. Egyes gyerekek pontosan, mások fragmentáltan emlékeznek, ami közvetlenül befolyásolja a vallomások megbízhatóságát (Goodman et al., 2010).

Az előbbihez szorosan kapcsolódó kutatás azt vizsgálta, hogyan befolyásolja a bántalmazás és elhanyagolás a gyerekek eseményemlékezetét és sugalmazhatóságát, különös tekintettel a kognitív működésre. A tanulmány kontrollcsoportos összehasonlításban dolgozott. Bevonták azokat a gyermekeket, akikről ismert, hogy elhanyagolták őket, de nem feltétlenül érte őket fizikai vagy szexuális bántalmazás, valamint olyanokat is, akiknél semmilyen dokumentált bántalmazási előzmény nincs. A minta 6–17 éves gyerekekből állt, és több mérési pontot alkalmaztak, hogy felmérjék az események felidézésének pontosságát és a sugalmazhatóságra való fogékonyságot. Az eredmények azt mutatták, hogy a bántalmazott vagy elhanyagolt gyermekek nagyobb mértékben hajlamosak memóriahibákra, és nagyobb sugalmazhatósággal rendelkeznek, mint a nem bántalmazottak. Ugyanakkor a memóriahibák előfordulása nem kizárólagos. Az intelligencia, a rövidtávú memória és az életkor jelentős prediktorok voltak. A traumával összefüggő pszichopatológia (például belső feszültség, szorongás) szintén kapcsolódott a memória pontosságának csökkenéséhez.

A gyermekek emlékezeti sajátosságainak vizsgálatánál figyelembe kell venni a neuropszichológiai tényezőket is. A gyermekkori trauma bizonyítottan hatással van a hippocampus fejlődésére, amely az emlékek hosszú távú megőrzésének egyik kulcsfontosságú struktúrája. Mivel ennek fejlődésének kritikus szakasza gyermekkorban van, a károsodások felnőttkorban is maradandó különbségekhez vezethetnek (Bremner, 2006; Teicher et al., 2012). Az emlékezés ráadásul nem pusztán reprodukív folyamat, hanem egyben rekonstruktív jellegű is: az agy törekszik teljes, koherens narratívát létrehozni, ezért a hiányzó részleteket kiegészíti, ami torzításokhoz vezethet (Bartlett, 1995; Schacter, 1999). Az így kiegészített emlékekről való beszámolót követően pedig sok esetben már nagyon nehéz az elmondottakból utólag kiemelni a ténylegesen megtörtént eseményeket (forrásmonitorozási hiba). Gyermekkorban mindez fokozottan megjelenik, mivel a gyerekek nem feltétlenül törődnek a történet logikai koherenciájával, inkább az érzelmileg hangsúlyos mozzanatokot emelik ki, amelyek aránytalanul nagy súllyal szerepelnek beszámolójukban (Howe, 1997; Goodman & Melinder, 2007). Felnőttkorban ugyanakkor megjelenik a kognitív koherencia iránti igény, amely enyhítheti a torzításokat, de traumatikus emlékek esetében éppen az válik megterhelővé, hogy az élmény nem illeszthető be kontextusba. Az így kontextus nélkül tárolt traumatikus emlékek könnyen felidéződhetnek semleges ingerek hatására is, ami súlyos traumareakciókat válthat ki (Van der Kolk, 1994).

Az emlékezeti sajátosságok mellett a kihallgatások során a kötődés mintázatai is szerepet játszhatnak, hiszen feltételezhető, hogy a gyermek biztonságérzete és a felnőttekhez való viszonya befolyásolhatja, mennyire képes megnyílni, illetve mennyire koherensen tudja megosztani élményeit.

Egy törökországi kutatás (Selçuk Egyetem, 490 hallgató bevonásával) azt vizsgálta, hogyan függnék össze a gyermekkori bántalmazási tapasztalatok és a gyerekek kötődési mintái. A vizsgálat kvantitatív, keresztmetszeti módszerrel készült. Az eredmények azt mutatták, hogy az érzelmi bántalmazás negatívan kapcsolódik a biztonságos kötődéshez, míg a fizikai bántalmazás pozitív kapcsolatban áll az ambivalens és a dezorganizált kötődéssel. Az érzelmi bántalmazás emellett összefüggést mutatott az elkerülő kötődési mintákkal is. A vizsgálat megerősítette a kötődéelmélet alapfeltevését, miszerint a korai pozitív tapasztalatok biztonságos kötődést, a negatív élmények pedig bizonytalan kötődést eredményeznek. Ez arra utal, hogy a bántalmazás hatásai a gyermekkoron túl is megjelennek, és befolyásolják a fiatalok kapcsolati mintázatait, valamint a felnőttekkel szembeni bizalom szintjét is (Karakuş, 2012). Fresno és munkatársai kvantitatív, összehasonlító vizsgálatukban bántalmazott és nem bántalmazott gyermekek kötődési narratíváit elemezték. A minta különböző életkorú gyerekeket foglalt magában, a kötődési reprezentációkat narratív interjúk segítségével tárták fel. Az eredmények szerint a bántalmazott gyerekek kevesebb biztonságos és több dezorganizált kötődési mintázatot mutattak, narratíváikban ritkábban jelentek meg pozitív szülő-gyermek kapcsolati ábrázolások, és gyakrabban láttatták gondozóikat szomorúnak vagy távolságtartónak. A bántalmazás típusa és a bántalmazási események száma ugyanakkor nem járt együtt szignifikáns különbségekkel, de az elemzés közepes-nagy hatásméretet mutatott a dezorganizált és ambivalens kötődés irányába (Fresno et al., 2017). Mindez összecseng a kommunikációs és emlékezeti kutatásokkal. A trauma tehát nemcsak a nyelvi készségeket és a memória pontosságát, hanem a kötődési mintázatokat is torzíthatja, ami a kihallgatási helyzetben alapvetően befolyásolhatja a gyermek vallomásának koherenciáját és bizalmi szintjét.

Interjútechnikák a világban

A fenti áttekintésből egyértelművé válik, hogy mennyire speciálisak azok a kihallgatások, amikor gyermek ül a szakemberrel szemben: mennyi körülményre kell figyelemmel lenni. A világban számos kihallgatási stratégia létezik, ám épp a fent tárgyalt specifikumok miatt nem mindegy, hogy melyiket alkalmazzuk gyermek- vagy fiatalokkorával szemben. Tanulmányunk e részében néhány, a nyomozások során (de nem csak a rendőri hivatásban) ismert interjútechnikát mutatunk be. Írásunknak nem célja a fellelhető összes kihallgatási technika megismertetése, csupán felvillantunk néhányat közülük annak érdekében, hogy láthatóvá váljanak különbségeik a későbbiekben bemutatandó NICHD

(National Institutes of Child Health Development) protokoll célkitűzéseivel szemben. Az alábbiakban a Self-Administered Interview (SAI), a Strategic Use of Evidence (SUE), a PEACE, a kognitív interjú (CI) és a REID kihallgatási modelleket tekintjük át röviden.

A Self-Administered Interview (SAI) lényege röviden, hogy „megfagyasztja” a szemtanúk memóriáját. Olyan bűncselekményeknél használatos elsősorban, ahol van egy jól körülhatárolható helyszín, és a cselekménynek akár több szemtanúja is lehet, akik egyenkénti kikérdezése hosszadalmas lenne. Ezért alkalmazzák ezt az „önkitöltős”, „önbevallásos” kérdőívet, mely a szemtanúk közt kiosztva világos iránymutatások segítségével teszi lehetővé, hogy megtegyék vallomásaikat. Így a memóriában tárolt információk nem sérülnek – egyik alapfeltétel, hogy a bűncselekmény időpontjához képest minél előbb megtörténjen a nyomtatvány kitöltése –, és kevésbé is halványulnak az emlékek (Gabbert et al., 2009, Sági, 2017).

A Strategic Use of Evidence (SUE) technikának a fókuszában a bizonyíték áll, mégpedig oly módon, hogy a nyomozó hatóság annak alapján építi fel a kérdéseit, hogy milyen bizonyítékok vannak a birtokában. Tehát a kérdéssor már előre összeállított, és a már ismert bizonyítékok mentén igyekszik vallomásra bírni az elkövetőt. A technika feszességet és önfegyelmet vár el a kérdezőtől mind a kérdéstípusok használatában, mind pedig a kérdések sorrendjének követését tekintve, integrált alapelvek szem előtt tartásával (Granhag & Hartwig, 2014, Sági, 2017).

A PEACE-modell betűi az interjútechnika lépéseit rejtik: P – felkészülés és tervezés (preparation and planning), E – kapcsolat kialakítása és interjú menetének ismertetése (engage and explain), A – az interjú felvétele az esetleges ellentmondások feltárásával (account), C – lezárás (closure), E – kiértékelés (evaluation). E sorok írói szerint a felkészülés, a kapcsolat kialakítása és az értékelés a legértékesebb, legkevésbé elhanyagolható lépései egy forenzikus interjúnak. A PEACE-modell legjobban a tanúk és sértettek kihallgatására alkalmas, strukturált, tiszteletteljes és pszichológiailag is a leginkább megalapozott (URL1; Milne & Bull, 1999). A kognitív interjú mellett a PEACE-modell az, ami – a tiszteletteljes és strukturált jellege miatt – talán a leginkább hasonlít az általunk részletesebben bemutatandó NICHD-protokollhoz.

A kognitív interjú (CI) a PEACE-hez hasonlóan egy pszichológiailag megalapozott, nem konfrontatív technika, mely különböző stratégiák és kérdéstípusok (sorrendek változtatása, nyílt végű kérdések, szempontváltás) segítségével azt igyekszik elérni, hogy a meghallgatottak emlékei minél pontosabb előhívásra kerüljenek. A technikát magát az emlékezetkutatások eredményeire támaszkodva fejlesztették ki, később pedig az Enhanced Cognitive Interview (ECI)

elnevezésű továbbgondolásában fontos szerepet kapott a kapcsolatépítés, a megfelelő kommunikáció és a környezet milyensége is (Fisher & Geiselman, 1992).

A REID-modell az egyik legismertebb, ám manapság egyre inkább vitatott kihallgatási technika. Az 1950-es évek USA-jában dolgozták ki, konfrontatív és a pszichológiai nyomásgyakorlásra épít. A cél a hazugságjegyek kiszűrése egy viselkedéselemző interjú rész, illetve egy többlépéses kihallgatási folyamat alkalmazásával, melynek része például a közvetlen konfrontálódás, az empátia hamis látszatának keltése (Inbau & Reid, 1962; Inbau et al., 1986, 2001; Inbau et al., 2013; de lásd például [Ivaskevics & Pásztor, 2015](#)). Rizikója többek közt a hamis beismerés. Az oktatásban elsősorban erről hallhatnak a rendőrök tanuló hallgatók, ami a technika kritikáit tekintve talán kevésbé szerencsés. Hiszen egy konfrontatív technika ugyan bizonyos elkövetőknél talán, de sértetteknel és tanúknál, vagy traumatizált elkövetők és sértettek esetében egyáltalán nem célravezető.

A REID-technika és az e cikk hasábjain tárgyalt gyermekkorúak kihallgatásának összefüggését vizsgálta egy 2009-es kutatás, mely arra kereste a választ, hogy milyen különbségek lehetnek fel a REID-et használó és nem használó rendőrök között az érzékenységet tekintve. A kutatók azt találták, hogy a REID-et alkalmazó rendőrök sokkal kevésbé érzékenyen állnak a gyermekek fejlődési és kommunikációs sajátosságaihoz, mint azok, akik ezzel a technikával nem dolgoznak ([Kostelnik & Repucci, 2009](#); [Radvánszki et al., 2025](#)).

A kihallgató, ha hatóság – a kihallgató, ha segítő szakember

A fenti gondolatmeneten továbbhaladva, egy 2010-es, az USA-ban dolgozó rendőrök által kiskorúakkal szemben alkalmazott kihallgatási technikákat vizsgáló kutatás azt találta, hogy bár a hatóságok tisztában vannak a gyermek-, a fiatal- és a felnőttkorúak közötti fejlődési és kommunikációs különbségekkel, ahogy azzal is, hogy ezek befolyásolhatják a kihallgatások menetét, mégis igen kevesen alkalmazzák ezt a tudást a fiatalkorúakkal szemben kihallgatási kontextusban. Magyarul: az amerikai rendőröknek nincs differenciált kihallgatási stratégiájuk egy gyerek/fiatal és egy felnőtt esetében ([Reppucci et al., 2010](#)).

Egy vallomás létrejöttének három fázisa van: (1) az esemény átélése, észlelése, (2) az emlékezetben tárolás és (3) a reprodukció, előhívás (Steller & Volbert, 1997). Korábban már utaltunk rá, hogy a hamis beismerő vallomásoknak oka lehet a konfrontálódás, a pszichológiai nyomás átélése, így különösen fontos, hogy a kihallgatásban részt vevő egyének pszichológiai szakértelemmel, tudással legyenek felvértezve. Ahogyan a nem pontos emlékezet oka lehet

nyelvi és kommunikációs korlátozottság, melyre megfelelő kommunikációs stratégia használatával „szükséges válaszolni”.

A rendőri kihallgatások egyik célja a történetek megszerzése és az objektív igazság megismerése, melynek érdekében gyakorta alkalmazzák a pszichés feszültség növelésének eszköztárát: a sarokba szorítás technikáját, a „gyorstüzelő kérdéseket”, a türelmetlen kíváncsiságot, a pressziót. Ezzel szemben, ha egy segítő szakember vezeti a kihallgatást, akkor annak célja a történetek megértése, a tér, a kiteljesedés biztosítása, melyet aktív hallgatással, speciális kérdezőtechnikával, tehermentesítéssel, biztonságot növelő eszközökkel igyekeznek elérni (Fisher et al., 1987). Amikor gyermekek kihallgatásáról beszélünk, két alapvető cél lebeg a szemünk előtt: egyrészt a megfelelő mennyiségű és minőségű információ megszerzésének szükségessége, másrészt pedig a gyermekek védelmének biztosítása. Valójában nagyon nehéz előre megjósolni, hogy egy gyermek számára mi lesz a traumatikus, így a traumatizált gyermekek kihallgatásának a bizalmon, a kötődésen, a partnerségen, a tiszteleten kell alapulnia, ami tulajdonképpen a gyermekek mindenképp felett álló érdekével egyenértékű (Nagygyőr, 2022; Gyurkó, 2013; Malét-Szabó, 2020).

Barnahus és az NICHD-protokoll

Az NICHD-protokollal kapcsolatban három fő alapelv emelhető ki: tiszteletteljes, rendőri és illeszkedik a gyermekekkel (életkorral is) kapcsolatos elvárásokhoz is. Az NICHD-protokoll a National Institutes of Child Health Development¹ keretrendszerhez kapcsolódó interjúprotokoll, mely elsősorban a tudatosan használt kérdezőtechnikára épít (Lamb et al., 2008). A Barnahus-konceptióba jól illeszthető technikáról van szó, mely lehetővé teszi a bántalmazott gyermek számára, hogy egy megfelelően képzett és kellően érzékeny szakember hallgassa ki, csökkentve-elkerülve ezzel a másodlagos traumatizáció esélyét. A Barnahus adja a keretet, az NICHD-protokoll pedig egy olyan, tudományosan megalapozott kérdezőtechnikát, melyben megszületik a gyermekek befolyásmentes és empátikus, ám rendőri szempontokat is szem előtt tartó kihallgatása (Radvánszki et al., 2025; Nagygyőr, 2022). Az NICHD szempontjai szerint a kihallgatást nem (elsősorban) hatóság, hanem felkészített szaktanácsadók végzik, akik a keretrendszer által megfogalmazott ajánlások és kompetenciák teljes birtokában,

¹ A szervezet 1962-ben alakult az USA-ban azzal a céllal, hogy mindazon kutatókat, oktatókat, gyakorlati szakembereket összefogja, akik tevékenységének fókuszában az emberek egészségének fejlesztése áll gyermekkortól kezdve egészen időskorig, az egyénre és a közösségre összpontosítva egyaránt (URL4).

a gyermek alapvető jóllétét szem előtt tartva folytatják le az interjút [Be. 87. § (1) bekezdés b) pont bb) alpont; Nagygyőr, 2022], míg az igazságszolgáltatás többi szereplője a háttérben, a monitorszobából követi az eseményeket, adott pillanatban lehetőséget kapva az információk elmélyítésére. A kihallgatás így szakemberi együttműködésben, az összes résztvevő perspektíváját szem előtt tartva zajlik (Radvánszki et al., 2025; Roskó, 2018).

Mint kérdezéstechnika, az NICHHD alapját a kommunikációs kompetencia és a kérdéstípusok tudatos használata jellemzi. Az eredeti NICHHD-koncepcióban a nem szuggesztív, nyitott kérdések használata dominál a meghívásos utalások és nem verbális utalások (facilitátorok) mellett. Kerüli a zárt, sugalmazó, dichotóm kérdéseket, melyek korlátozzák a válaszadás spektrumát. Az alábbi táblázatból, bár nem törekszik teljességre, jól követhetővé válik az NICHHD által kívánatos kérdezéstechnika koncepciója.

1. számú táblázat

Alap kérdéstípusok az NICHHD-protokollban

Kérdéstípus	Definíció	Példa
Nem verbális utalás (facilitátor)	Nem szuggesztív „felszólítás” a válaszadás folytatására.	„Uhum” „Igen” „Szóval megtűtött...” (csak, ha a gyerek utal rá!), bólintás és aktív hallgatás.
Meghívás	Nyílt végű felkérés a történet folytatására. Kérdésként, állításként és kérésként is megfogalmazható.	„Mondj el erről még többet...” „Hallgatlak...” „Figyelek rád...”
Utalásos meghívás	Szabad elmesélésre meghívás azon tények újraemlítése által, melyeket a gyerek már mondott.	„Említetted (tény, esemény, ember). Szeretnék erről többet tudni.” „Említetted (esemény). Azután mi történt?”
Irányító, orientáló	Korábban elhangzott tény megismétlése a mélyítés érdekében.	„Milyen színű volt az ing?” (csak, ha az ing említésre került!). „Hol történt ez?” „Hol érintett meg?” (ha utalás történik érintésre!).

Forrás. A szerzők saját szerkesztése Lamb et al., 2008 alapján.

Kerülendők azok a kérdések, amelyek feltételezésekre építenek, melyeket a gyerek nem említett, vagy olyan információk mélyítésére szolgálnak, amiket értelmezni vélünk a gyerek által elmondottak alapján, de erre bizonyítékunk nincs. A technika használata nagy önfegyelmet és önuralmat kíván meg a kihallgatótól, hiszen bizonyos részeiben nagyban eltér az ösztönösen választandó szóhasználatunktól, kérdéstípusainktól. Ezért a későbbiekben bemutatandó forenzikus gyermekvédelmi szaktanácsadó képzés során nagy hangsúlyt fektetünk a saját élményes tanulás fontosságára, hogy a kérdések tudatos használata rögzüljön,

az ösztönös működések háttérbe szoruljanak. Mindazonáltal meg kell jegyeznünk, hogy – mint minden segítő jellegű tevékenységnél – a „siker” itt is 60%-ban a technikai tudáson, 40%-ban a kihallgató személyén, érzésein, karakterén, empátiáján múlik. Fontos hangsúlyoznunk, hogy siker alatt itt elsősorban azt értjük, ha a gyerek az interjút nem kikérdezőként éli meg, és nem sérül az együtt töltött idő alatt.

Ha már felmerült az idő, időtartam kérdése, és mivel a technika nagymértékben szem előtt tartja a gyermekek életkori sajátosságait, fejlettségi szintjét, fontos megjegyezni, hogy időtartamát tekintve 40, 60, 75 perces meghallgatásokról beszélünk ebben az esetben. Ezt elérendő az NICHD-protokoll szigorúan felépített tervből áll, mely a kihallgatás egész folyamatát lefedi. Mindegyik lépéshez hozzárendelődik az annak az adott „témakörnek” a feltárásához szükséges időkeret, így adódik össze a teljes interjúra szánt idő, mely jóval rövidebb időtartamra törekszik, mint ami egy klasszikus rendőri kihallgatást jellemez. Az alábbi táblázatban összefoglaljuk az egyes lépések témáit és az azokra (ideálisan) szánandó időkeretet.

2. számú táblázat

A kihallgatás folyamata lépésről lépésre

Lépés	Tartalom	Időkeret
0. lépés	Azonosítás, adatok ellenőrzése	5–10–15 perc
1. lépés	Az emberek, a helyiség bemutatása, tények kommunikálása, megismerkedés	
2. lépés	Jogi keretek ismertetése	
3. lépés	Megállapodások kötése	
4. lépés	Semleges téma megbeszélése és a technika által alkalmazott kérdéstípusok „begyakorlása”	10–15 perc
5. lépés	Meghívás szabad elbeszélésre	30–40 perc (életkortól függően)
6. lépés	Meghívás, kérdésfeltevés	
7. lépés	Elmélyítés, tisztázó kérdések	5–10–15 perc
8. lépés	Egyéb ügyirati elemek ellenőrzése	
9. lépés	Befejezés, semleges téma	
10. lépés	Elköszönés	

Forrás. A szerzők saját szerkesztése Radvánszki et al., 2025 és Nagygyőr, 2022 alapján.

A 0–3. lépésig tartó folyamat legalább annyira kell, hogy szóljon a kihallgatóról, mint a gyerekről, hiszen a szakembernek is meg kell érkeznie a folyamatba, meg kell találnia a fókuszot az elkövetkező, kicsivel több mint egy órára. A 4. pont, vagyis a rapportépítés, már a konfrontatívabb (REID) kihallgatási protokollokban is előkelő helyet foglal el, nem elhanyagolható lépés. Ez az az

időtartam, amikor a résztvevők számára lehetővé válik a kapcsolat és a bizalom kiépítése semleges, általában pozitív témák, élmények említésével. A semleges téma érintése egyúttal lehetőséget nyújt arra is, hogy a gyermek „megismerkedhessen” a protokollban használatos kérdéstípusokkal és a szegmentálás jelenségével, melyről a későbbiekben írunk. A nyomozás szempontjából az 5–6. lépés a legfontosabb: ennek célja annyi objektív tény és adatot kinyerni a szabad elmesélés, szegmentálás és mélyítő kérdések segítségével, amennyit csak lehet. A 7–10. lépések már a levezetést szolgálják, ekkor kerül sor a monitorszobában a kihallgatást végigkötető szakemberek elmélyítő, tényfeltáró kérdéseire, az akta egyéb elemeinek fókuszálására, az elköszönésre (mely mindig semleges témával, pozitív atmoszféra megteremtésével történik).

A korábbiakban többször tettünk említést a technikában alkalmazott szegmentálás jelenségére. A szegmentálás lényege, hogy *»a gyermektől – a szabad elmesélés fázisában – hallottak alapján egy képzeletbeli idővonalon lineárisan előrehaladva „-tól ... -ig” szakaszokra bontva«* (Nagygyőr, 2022) ismerjük meg az eseményeket. A technika célja ebben a szakaszban az epizodikus memória stimulálása, hiszen a kihallgatás során nem általánosságban szeretnénk az események folyamatát megismerni, hanem a szóban forgó eseménysorban jobban elmélyülni és ezzel kapcsolatban minél több objektív adatot kinyerni. Ezért a fókusz az egyedi, személyes, specifikus emlékelőhíváson van. Ha a megismert eseménysort rövidebb szakaszokra bontjuk, azáltal a memória stimulálása megtörténik és sokkal több apró részlet kerülhet elő, mindemellett kevésbé valószínű, hogy a gyermek a traumát újraéli és a negatív élmények elárasztják, mintha itt és most történnének az események. A szegmentálásnak is megvannak a szigorú szabályai. Elsősorban alapvetés, hogy a korábban megismert történetet ne túl rövid, ne túl hosszú szakaszokra bontsuk. Ha túl rövid, akkor nem nyerünk ki kellő adatot és a gyermek is fárad, ha túl hosszú, elnagyolttá válik a beszámoló. A „-tól ... -ig” szakaszok sajátossága, hogy egy biztonságos ponttól kezdődően egy másik biztonságos pontig bezárólag tartsanak, és ez két befejezett cselekvés legyen. Amire a szaktanácsadó kíváncsi, az a szegmens közepén van (például: „Mondj el nekem mindent attól a pillanattól kezdve, hogy XY belépett a szobádba, odáig, hogy kiment onnan.”). Nemhogy nem szerencsés, de tilos a bántalmazást tartalmazó résszel kezdeni vagy zárni a szegmenst. A szegmentálás közben kinyert információ a korábban megismert kérdezéstechnikával (utalásos meghívás, nonverbális utalások) tovább mélyíthető. Nagygyőr (2022) szerint a szegmentálás nem kötelező eleme a kihallgatásnak, ha a szaktanácsadó nem boldogul vele, vagy a gyermek fejlettségi szintje, életkora, kognitív képességei ezt nem teszik lehetővé (ezt felismerve, a protokoll lépéseihez visszatérve és a kérdéstípusokat használva, a kihallgatás tovább folytatható), használatával azonban még

pontosabban megismerhető a gyermek története. Az alább bemutatandó forenzikus gyermekvédelmi szaktanácsadói képzésben elsajátítható technika egyedisége abban rejlik, hogy a kérdéstípusok és a szigorúan felépített lépéssor kiegészülnek a szegmentálással, hiszen az eredeti NICHD-protokoll ezt nem használja.

A forenzikus gyermekvédelmi szaktanácsadói képzés

A fentiekben már több oldalról érveltünk amellett, hogy ahhoz, hogy a gyermekek büntető-, hatósági, illetve egyéb, például gyermekvédelmi intézményekben vagy nevelőszülői gondoskodás kapcsán felmerülő esetleges gyermekbántalmazást feltárni hivatott belső vizsgálati eljárásokban való részvétele ne okozzon másodlagos traumatizációt, kiemelten fontos az eljárások során vele kapcsolatba lépő, az őt meghallgató, illetve kihallgató szakemberek felkészültsége, hozzáállása. A büntetőeljárás vagy hatósági folyamatban zajló kihallgatást sokféle végzettségű egyén végezheti: például rendőrök, jogászok, szociális munkások, pszichológusok. Tapasztalataink szerint bármely végzettséggel is rendelkezik az egyén, nem feltétlenül birtokolja a kiskorúak kihallgatásához szükséges speciális tudást (lehet, hogy a jogszabályokkal tisztában van a jogász, de a gyermek működésének jellemzőit nem ismeri, vagy a szociális munkás ugyan könnyebben fel tudja venni a kapcsolatot a kiskorúval, ugyanakkor a kriminológiai, kriminalisztikai, jogi tudása hiányzik). Ebből kiindulva fontos volt, hogy egy olyan speciális képzés kerüljön létrehozásra, ahol a kiskorúak kihallgatásához szükséges ismereteket, képességeket megszerezhetik a képzésben tanuló szakemberek (URL2). Fontos kiemelni, hogy ilyen specifikus, intenzív, fókuszált, egyetemi szintű kihallgatástechnikai képzés jellemzően sem hazai szinten, sem külföldön nem lelhető fel, így egy meglehetősen újszerű kezdeményezésről van szó. Ezt azért is tartjuk szükségesnek kihangsúlyozni, mert egyes források szerint a rendőrök munkájuk jelentős százalékát (86%) tanúkihallgatásokkal töltik úgy, hogy erre fókuszált képzést nem feltétlenül kapnak (lásd például Sanders, 1986).

A képzés megszületésében kiemelten fontosak voltak a büntetőeljárásban érintett partnerek: az Országos Rendőr-főkapitánysággal és az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálattal együttműködve a Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendészettudományi Kar Rendészeti Magatartástudományi és Kriminálpszichológia Tanszékének munkatársai dolgozták ki a képzés koncepcióját, melynek neve forenzikus gyermekvédelmi szaktanácsadói képzés lett.

A forenzikus gyermekvédelmi szaktanácsadó egy olyan szakember, aki a kiskorúakkal kapcsolatos hatósági és büntetőeljárásokban szaktanácsadóként működik közre annak érdekében, hogy ez a folyamat megfeleljen a gyermekbarát

igazságszolgáltatás alapelveinek. Kiemelten fontos szerepe van a kiskorúak ki- és meghallgatásában akár rendőrségi, akár bírósági, akár gyámügyi vagy a gyermekotthonokat érintő belső vizsgálati eljárások során.

Tipikus feladatai közé tartoznak az alábbiak:

- kiskorúakkal kapcsolatos ki- és meghallgatások előkészítése (környezet megteremtése);
- ki- és meghallgatások levezetése elsősorban az NICHD-protokoll alapján, figyelembe véve a gyermek és a bűncselekmény sajátosságait;
- együttműködés a ki- és meghallgatást megrendelő szervvel (például rendőrség, ügyészség, gyámhatóság stb.);
- tanácsadás az együttműködő partnereknek a kérdezéstechnikáról;
- szakmaközi koordináció a gyermek érdekében (rendvédelem, igazságügy, gyermekvédelem, egészségügy, oktatásügy területén dolgozó szakemberek esetében);
- a ki- és meghallgatás dokumentálása az adat- és bizonyítékvédelem szempontjainak szem előtt tartásával.

Nagyon fontos, hogy a forenzikus gyermekvédelmi szaktanácsadó nem diagnosztizál, nem nyújt terápiát, nem helyettesítheti a hatósági szerepkörben lévőket (például rendőrt, ügyészt, bírót), illetve nem folytathat önálló kihallgatást. Természetesen e képzés nemcsak a már működő Meghallgató és Terápiás Központokban dolgozó szaktanácsadók felkészítésére fókuszál, hanem minden olyan kollégát is vár, akik bántalmazott kiskorúakkal kapcsolatba kerülhetnek (például egészségügyben dolgozók, igazságügyi szakemberek, szakértők, gyámhatósági munkatársak, gyermekotthonban dolgozók, rendőrök, büntetés-végrehajtásban dolgozók). A felvételi egy motivációs levél írásából és egy szóbeli felvételiből áll, ahol elsősorban az attitűd és a gyermekvédelemben való tájékozottság felmérése történik meg.

A szakirányú továbbképzés célja olyan szakemberek képzése, akik szakmai felkészültségük alapján alkalmasak a kiskorúak hatósági, büntetőeljárás meghallgatásán történő szaktanácsadói közreműködésre, kellő mélységű ismeretekkel és készségekkel rendelkeznek a gyermekek legjobb érdeke szerinti, az ismételt traumatizációt elkerülő hatósági kommunikációról, és azokat készségszinten alkalmazzák.

A kimeneti követelmények a tudás, képesség, attitűd és autonómia/felelősség dimenzióiban jelennek meg. Az elsajátítandó ismeretek egyrészt a gyermek- és serdülőkor pszichológiája területéről származnak, de tisztában kell lenniük a résztvevőknek a gyermekbántalmazás jogi, eljárásjogi és kriminológiai összefüggéseivel és a kriminalisztikai gondolkodással is. Fontosnak tartjuk, hogy

a képzés végére a résztvevők képessé váljanak a protokollal támogatott kérdezőtechnika alkalmazására (NICHD alapokon), a helyzethez illesztett kommunikációra, valamint a szakmaközi együttműködésre. Attitűdök tekintetében elvárjuk többek között a gyermekközpontúságot, a reflektivitást, az etikus működést, az együttműködő és tanulásra nyitott szemléletet. Az autonómia és felelősség pedig azt jelenti, hogy a képzés végére a végzett hallgató képessé válik önállóan, felelősen döntést hozni a gyermek meghallgatásának/kihallgatásának gyakorlati módjáról a gyermek méltóságának tiszteletben tartásával.

E képzési célok elérése érdekében egy két féléves, 60 kredites képzést alakítottunk ki 254 kontaktórával. A képzés az alábbi négy fő blokkra épül: (1) jogi–rendészeti–kriminológiai–kriminalisztikai–pszichológiai alapok; (2) személyiségfejlődést támogató modul; (3) kompetenciafejlesztés; (4) prezentáció és esettanulmány. Az elméleti kurzusok mellett kifejezetten hangsúlyosak a tréningek, a gyakorlati kurzusok. Ezek közül is kiemelkednek a kommunikációs, szakmai önismeret fejlődését támogató tréningek, valamint a második félévben a 90 órás NICHD-tréning. Ez a 90 órás blokk intenzív kéthetes gyakorlatot jelent, ahol kiscsoportban, kettős tréneri (rendőr és segítő szakember) vezetéssel sajátítják el az NICHD-interjútechnikát. A gyakorlat során törekszünk konkrét, megtörtént eseteket modellálni, detektívtükrös oktatói teremben szimuláljuk ezeket a gyakorlatokat: a hallgatók nemcsak kihallgatói szerepkörbe kerülnek, hanem az áldozatiba is, ezzel próbáljuk segíteni őket abban, hogy érezzék, hogy milyen nehéz lehet az áldozatoknak ezt a helyzetet kezelni, a feltett, gyakran igen érzékeny kérdésekre nyílt választ adni. A szakirányú továbbképzés nem a hagyományos szakdolgozattal záródik, hanem egy esettanulmányt kell készíteniük a résztvevőknek, illetve a záróvizsgán ezen eset bemutatásán túl szituációs gyakorlatban mutatják be az elsajátított technikai tudásukat.

Az első csoport 2025 februárjában kezdte el a képzést 23 fővel. Közöttük a Meghallgató és Terápiás Központokban dolgozók mellett rendőröket, bírósági dolgozókat, óvodapedagógusokat, gyermekvédelmi gyámokat, szociális munkásokat, igazságügyi szakértőket találhatunk. E sokszínűség mindenféleképpen előnyére vált a csoportnak. Eddigi tapasztalataink alapján elmondhatjuk, hogy nyitottak a kollégák, egyértelműen tetten érhető, hogy azért végzik el ezt a képzést, hogy az áldozattá vált gyermekeknek könnyebb legyen.

Hosszú távú céljaink közé tartozik egyrészt a képzést kiterjeszteni minél tágabb szakmai körben, másrészt pedig hasonlóan fontosnak tartjuk, hogy az elkövetővé vált kiskorúak kihallgatása is fókuszba kerüljön. Bízunk abban, hogy e képzéssel hozzájárulunk ahhoz, hogy azok a gyermekek és fiatalok, akiket valaha ki- és meghallgatnak, bátrabban mondják el az őket ért sérelmeket, hiszen csak így tudunk hosszú távú segítséget nyújtani a számukra.

Zárógondolatok

Tanulmányunk készítésének kiindulópontja az volt, hogy a gyermekek – sértettként, tanúként vagy gyanúsítottként – a különböző vizsgálati és hatósági eljárások során mindenképp felett álló érdekét szem előtt tartó, különleges bánásmódot igényelnek, miközben minden eljárásban kiemelten fontos a bizonyítás minősége is. A fejlődéslélektan főbb sarokpontjainak áttekintését követően a trauma és a bántalmazás hosszú távú hatásaira tértünk ki, majd az interjútechnikákkal foglalkoztunk, különös tekintettel a képzésben elsajátítandó NICHD-protokoll sajátosságaira. Úgy gondoljuk, hogy a gyermekkel folytatott büntetőeljárás, hatósági kommunikáció csak tudatos, protokollal támogatott, nem szuggesztív, strukturált formában tekinthető szakmailag és etikailag megalapozottnak. Képzésünkben az NICHD-protokoll adaptálására vállalkoztunk, melyben egy olyan eljárási formát ismertünk meg, amely képes mérsékelni a másodlagos viktimizációt, javítja a vallomások koherenciáját, részletességét, és maximálisan figyelembe veszi azt, hogy traumatikus helyzetből érkeznek a sértettek. A bemutatott forenzikus gyermekvédelmi szaktanácsadó képzés, úgy gondoljuk, maximálisan tudja támogatni a professzionális, de egyben gyakorlati tudás kialakítását.

Természetesen a képzésfejlesztés nem áll meg itt. Az utánkövetést támogatva fontos lenne egy longitudinális vizsgálatot szervezni arra, hogy a végzett hallgatók mennyire tudják a gyakorlatban alkalmazni az itt megszerzett ismereteket, kompetenciákat. Szeretnénk kibővíteni a kurikulumot a terheltként szereplő kiskorúakra is. Nem szeretnénk elengedi a hallgatóink kezét, éppen ezért egyfajta mentorhálózat kiépítésén gondolkodunk a minőség fenntartása és a szakmai magány csökkentése érdekében. Mindemellett módszertanilag komoly innovációra ad lehetőséget a VR és a mesterséges intelligencia megjelenése. Végül pedig fontos hangsúlyozni, hogy talán a legfontosabb feladatunk ezen a téren a képzés szakpolitikai beágyazottságának a megteremtése, illetve az eddig elért apró sikereink nyomának a kiszélesítése.

A gyermekbarát igazságszolgáltatás emberi és szakmai minimum. A nem szuggesztív, strukturált interjú csökkenti a sérülékenységből fakadó kockázatokat és növeli a bizonyíték értékét. Ezáltal kevesebb újrameghallgatásra, jobb minőségű vallomásokra számíthatunk. A forenzikus gyermekvédelmi szaktanácsadó képzés ebbe az irányba nyit utat: olyan szakembereket képez, akik a gyermek érdekét és az igazságszolgáltatás céljait egyidejűleg tudják érvényesíteni.

Felhasznált irodalom

- Barahal, R. M., Waterman, J., & Martin, H. P. (1981). The social cognitive development of abused children. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 49(4), 508–516. <https://doi.org/10.1037/0022-006X.49.4.508>
- Bartlett, F. C. (1995). *Remembering: A study in experimental and social psychology* (2nd ed.). Cambridge University Press.
- Bremner, J. D. (2006). Traumatic stress: Effects on the brain. *Dialogues in Clinical Neuroscience*, 8(4), 445–461. <https://doi.org/10.31887/dcns.2006.8.4/jbremner>
- Cole, M., & Cole, S. (2006). *Fejldéslélektan* (2., átdolgozott kiadás). Osiris Kiadó.
- Fekete, M. (2025, April). *Tell me what happened: Structured investigative interview of child victims [Lecture]*. Virginia Tech University.
- Fisher, R. P., & Geiselman, R. E. (1992). *Memory-enhancing techniques for investigative interviewing: The cognitive interview*. Charles C Thomas Publisher.
- Fisher, R. P., Geiselman, R. E., & Raymond, D. S. (1987). Critical analysis of police interviewing techniques. *Journal of Police Science and Administration*, 15(3), 177–185.
- Fresno, A., Spencer, R., & Espinoza, C. (2017). Does the type of abuse matter? Study on the quality of child attachment narratives in a sample of abused children. *Journal of Child & Adolescent Trauma*, 11(4), 421–430. <https://doi.org/10.1007/s40653-017-0182-8>
- Gabbert, F., Hope, L., & Fisher, R. P. (2009). Protecting eyewitness evidence: Examining the efficacy of a self-administered interview tool. *Law and Human Behavior*, 33(4), 298–307. <https://doi.org/10.1007/s10979-008-9146-8>
- Goodman, G. S., & Melinder, A. (2007). Child witness research and forensic interviews of young children: A review. *Legal and Criminological Psychology*, 12(1), 1–19.
- Goodman, G. S., Quas, J. A., & Ogle, C. M. (2010). Child maltreatment and memory. *Annual Review of Psychology*, 61, 325–351. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.093008.100403>
- Granhag, P. A., & Hartwig, M. (2014). The strategic use of evidence technique: A conceptual overview. In P. A. Granhag, A. Vrij, & B. Verschuere (Eds.), *Detecting deception: Current challenges and cognitive approaches*. John Wiley & Sons. <https://doi.org/10.1002/9781118510001>
- Gyurkó Sz. (2013). Gyermekközpontú büntető igazságszolgáltatás Magyarországon. *Belügyi Szemle*, 61(9), 27–43. <https://doi.org/10.38146/bsz-ajia.9.v61.i2013.pp27-43>
- Howe, M. L. (1997). Children's memory for traumatic experiences. *Learning and Individual Differences*, 9(2), 153–174.
- Hyter, Y. D. (2021). Childhood maltreatment consequences on social pragmatic communication: A systematic review of the literature. *Perspectives of the ASHA Special Interest Groups*. https://doi.org/10.1044/2021_PERSP-20-00222
- Inbau, F. E., & Reid, J. E. (1962). *Criminal interrogation and confessions*. Williams & Wilkins.
- Inbau, F. E., Reid, J. E., & Buckley, J. P. (1986). *Criminal interrogation and confessions* (2nd ed.). Williams & Wilkins.

- Inbau, F. E., Reid, J. E., & Buckley, J. P. (2001). *Criminal interrogation and confessions* (3rd ed.). Aspen Publishers.
- Inbau, F. E., Reid, J. E., Buckley, J. P., & Jayne, B. C. (2013). *Criminal interrogation and confessions* (5th ed.). Jones & Bartlett Learning.
- Ivaskevics K., & Pásztor A. (2015). Kihallgatástechnikai metódusok a világban 1. A Reid-módszer. *Belügyi Szemle*, 63(2), 66–92. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2015.2.3>
- Johnson, M. K., & Foley, M. A. (1984). Differentiating fact from fantasy: The reliability of children's memory. *Journal of Social Issues*, 40(2), 33–50.
- Karakuş, Ö. (2012). Childhood abuse and attachment styles of adolescents. *Electronic Journal of Research in Education Psychology*, 10(27), 645–658.
- Kerezsi K. (2020). A rendőrség militarizálódása: Áldás vagy átok? *Magyar Rendészet*, 20(3), 147–162.
- Kostelnik, J. O., & Reppucci, N. D. (2009). Reid training and sensitivity to developmental maturity in interrogation: Results from a national survey of police. *Behavioral Sciences & the Law*, 27(3), 361–379. <https://doi.org/10.1002/bsl.871>
- Lamb, M. E., Hershkowitz, I., Orbach, Y., & Esplin, P. W. (2008). *Tell me what happened: Structured investigative interviews of child victims and witnesses*. John Wiley and Sons.
- Malét-Szabó E. (2020). Gyermekmeghallgatás a gyakorlatban. In Barabás A. Tünde (Szerk.), *Kriminológia MA* (pp. 111–118). Ludovika Egyetemi Kiadó.
- Melton, G. B. (1981). Children's competency to testify. *Law and Human Behavior*, 5(1), 73–85.
- Mérei F., & V. Binét Á. (2006). *Gyermeklélektan*. Medicina.
- Milne, R., & Bull, R. (1999). *Investigative interviewing: Psychology and practice*. Wiley.
- Nagygyőr Cs. (2022). A gyermekek kihallgatása a nyomozások során. *Belügyi Szemle*, 70(8), 1653–1670. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.8.5>
- Radvánszki R., Fekete M., & Hegedűs J. (2025). A bántalmazott gyermekkel való kommunikáció sajátosságai a rendőrségi kihallgatás folyamatában. *Jel/Kép*, 2025(1), 120–130.
- Reppucci, N. D., Meyer, J. A., & Kostelnik, J. O. (2010). Custodial interrogation of juveniles: Results of a national survey of police. *Law and Human Behavior*, 34(5), 402–411.
- Roskó D. (2018). Barnahus – a gyermekbarát igazságszolgáltatásért. *Jurátus*. <https://juratus.elte.hu/barnahus-a-gyermekbarat-igazsagszolgáltatasesert/>
- Sági L. (2017). A krimináltaktika fejlődési tendenciái, új kihallgatási metódusok. *Belügyi Szemle*, 65(1), 45–64. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2017.1.3>
- Sanders, G. S. (1986). On increasing the usefulness of eyewitness research. *Law and Human Behavior*, 10(4), 333–335.
- Schacter, D. L. (1999). The seven sins of memory: Insights from psychology and cognitive neuroscience. *American Psychologist*, 54(3), 182–203.
- Steller, M., & Volbert, R. (1997). *Psychologie im Strafverfahren: Ein Handbuch*.
- Teicher, M. H., Anderson, C. M., & Polcari, A. (2012). Childhood maltreatment is associated with reduced volume in the hippocampal subfields CA3, dentate gyrus, and subiculum. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 109(9), E563–E572.

Trickett, P. K., & McBride-Chang, C. (1995). The developmental impact of different forms of child abuse and neglect. *Developmental Review*, 15(3), 311–337. <https://doi.org/10.1006/drev.1995.1012>

Van der Kolk, B. A. (1994). The body keeps the score: Memory and the evolving psychobiology of post-traumatic stress. *Harvard Review of Psychiatry*, 1(5), 253–265.

A cikkben szereplő online hivatkozások

URL1: *An Act to make further provision in relation to the powers and duties of the police, persons in police detention, criminal evidence, police discipline and complaints against the police.* <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1984/60/contents>

URL2: *Forenzikus gyermekvédelmi szaktanácsadó szakirányú továbbképzési szak – Képzési terv.* https://rtk.uni-nke.hu/document/rtk-uni-nke-hu/Forenzikus_%20gyermekvedelmi_%20szaktanacsado_SzTSz_kepzési_terv_2024.pdf

URL3: *Guidelines of the Committee of Ministers of the Council of Europe on child-friendly justice.* <https://rm.coe.int/16806a4541>

URL4: *Eunice Kennedy Shriver National Institute of Child Health and Human Development.* <https://www.nichd.nih.gov/>

Alkalmazott jogszabályok

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

2017. évi XC törvény a Büntetőeljárásról

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Hegedűs J., Fekete M., & Radvánszki R. (2026). Bántalmazott gyermekek a büntetőeljárásban: A forenzikus gyermekvédelmi szaktanácsadó szakirányú továbbképzés elméleti alapjai és elindításának körülményei. *Belügyi Szemle*, 74(4), 991–1016. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2026.v74.i4.pp991-1016>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerzők nem jelentettek összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A szerzők nem kaptak pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Jelen cikkhez nem kapcsolódik adatkészlet.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

Jelen cikk a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY NC-ND 2.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>) feltételei szerint publikált Open Access közlemény, melynek szellemében a cikk bármilyen médiumban szabadon felhasználható, megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző és a közlés helye, illetve a CC License linkje feltüntetésre kerülnek.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Hegedűs Judit, aki a hegedusjudit@uni-nke.hu e-mail címen érhető el.